

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QTKD

**Quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển
công nghiệp của các NHTM Thái Nguyên**

Mã số: B2008 – TN06 – 05.

Chủ nhiệm đề tài: Ths. VŨ THỊ HẠU

LỜI CẢM ƠN

Để có thể hoàn thành được bản báo cáo khoa học này, nhóm nghiên cứu xin trân trọng gửi lời cảm ơn đến các tổ chức và cá nhân.

Chúng tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến tập thể Ban Giám đốc/Ban Giám hiệu Đại học Thái Nguyên (TNU); Đại học KT và QTKD Thái Nguyên (TUEBA), các phòng/ban khoa/trung tâm/khoa của TUEBA, đặc biệt Lãnh đạo/Ban Chủ nhiệm phòng Đào tạo KH và QHQT, phòng tổng hợp, khoa Kế toán.

Chúng tôi rất xúc động khi nhận được sự chia sẻ và giúp đỡ tận tình trong quá trình thu thập số liệu nghiên cứu và xử lý số liệu điều tra của các cơ quan quản lý Nhà nước trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên như: Sở Công thương tỉnh Thái Nguyên, NHNN Việt Nam Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên, và các NHTM trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên như BIDV Thái Nguyên, Vietinbank Lưu Xá, Vietinbank Thái Nguyên...

Chúng tôi cũng xin trân trọng cảm ơn sự góp ý tận tình của TS. Lê Văn Luyện, Trưởng khoa Kế toán - Học viện Ngân hàng Hà Nội, TS. Phạm Cảnh Huy – Phó Trưởng Bộ môn Kinh tế năng lượng- Khoa Kinh tế và Quản lý- Đại học Bách Khoa Hà Nội; TS. Hoàng Thị Thu - Trưởng khoa Kế toán - TUEBA; Nguyễn Văn Phi - Giám đốc NHNN Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên, Ths. Nguyễn Minh Hạnh - Giám đốc Vietinbank Lưu Xá; Lê Tất Thắng - Giám đốc BIDV Thái Nguyên, Lê Quang Trung - Giám đốc Vietinbank Thái Nguyên; các bạn sinh viên của TUEBA, đặc biệt nhóm sinh viên nghiên cứu khoa học lớp K3AKTDNCN (chủ nhiệm đề tài: Nguyễn Thái Phương Mai).

Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn và kính mong nhận được sự đóng góp ý kiến quý báu của các thành viên Hội đồng đánh giá nghiệm thu cấp Bộ, các Thầy(Cô) giáo và các em sinh viên để báo cáo tổng kết đề tài được hoàn thiện hơn.

Thái Nguyên, ngày 01 tháng 12 năm 2010

TM. Nhóm nghiên cứu

Ths. VŨ THỊ HẬU

DANH SÁCH NHỮNG NGƯỜI THAM GIA ĐỀ TÀI

Họ và tên	Đơn vị công tác và lĩnh vực chuyên môn	Nội dung nghiên cứu cụ thể được giao	Chữ ký
Ths. Nguyễn Thị Oanh	Khoa Kế toán	Phối hợp thực hiện	
TS. Trần Đình Tuấn	Khoa Kế toán	Phối hợp thực hiện	
Ths. Vũ Thị Loan	Khoa Kế toán	Phối hợp thực hiện	
Ths. Nguyễn Việt Dũng	Khoa Kế toán	Phối hợp thực hiện	
Ths. Ngô Quang Trung	Khoa Kế toán	Thư ký đề tài	

ĐƠN VỊ PHỐI HỢP CHÍNH

Tên đơn vị trong và ngoài nước	Nội dung phối hợp nghiên cứu	Họ và tên người đại diện đơn vị
NHNN Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên	Thực trạng hoạt động cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các NHTM Thái Nguyên	Giám đốc Nguyễn Văn Phi
Ngân hàng Đầu tư và Phát triển tỉnh Thái Nguyên (BIDV Thái Nguyên)	Thực trạng và giải pháp nâng cao năng lực quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của BIDV Thái Nguyên	Giám đốc Lê Tất Thắng
Sở Công thương Thái Nguyên	Thực trạng hoạt động đầu tư phát triển công nghiệp tỉnh Thái Nguyên:	Giám đốc Đình Khắc Hiển

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
LỜI CẢM ƠN	1
DANH SÁCH NHỮNG NGƯỜI THAM GIA ĐỀ TÀI VÀ ĐƠN VỊ PHỐI HỢP CHÍNH	2
TÓM TẮT KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI (TIẾNG VIỆT)	5
TÓM TẮT KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI (SUMMARY)	6
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	7
DANH MỤC BẢNG, ĐỒ THỊ VÀ PHỤ LỤC	8
LỜI MỞ ĐẦU	10
CHƯƠNG 1: QUẢN LÝ RỦI RO TRONG CHO VAY ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP CỦA NHTM	12
<i>1.1. Hoạt động cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của NHTM</i>	12
1.1.1. Khái quát chung về hoạt động cho vay của NHTM	12
1.1.2. Hoạt động cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của NHTM	16
<i>1.2. Quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của NHTM</i>	24
1.2.1. Rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của NHTM	24
1.2.2. Quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của NHTM	27
<i>1.3. Kinh nghiệm của một số nước trên thế giới về quản lý rủi ro tín dụng và bài học đối với hệ thống NHTM Việt Nam</i>	33
1.3.1. Kinh nghiệm của một số nước trên thế giới về quản lý rủi ro tín dụng	33
1.3.2. Bài học đối với hệ thống NHTM Việt Nam	35
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG QUẢN LÝ RỦI RO TRONG CHO VAY ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP CỦA CÁC NHTM THÁI NGUYÊN	37
<i>2.1. Khái quát về hoạt động cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các NHTM Thái Nguyên</i>	37
2.1.1. Khái quát hoạt động đầu tư phát triển công nghiệp ở Thái Nguyên	37
2.1.2. Khái quát hoạt động cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các NHTM Thái Nguyên	42
<i>2.2. Thực trạng hoạt động quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của BIDV Thái Nguyên</i>	54
2.2.1. Rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các NHTM Thái Nguyên	54
2.2.2. Quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của BIDV Thái Nguyên	58
<i>2.3. Đánh giá về hoạt động quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của BIDV Thái Nguyên</i>	64
2.3.1. Những thành công chủ yếu	65

2.3.2. Những hạn chế, bất cập	65
2.3.3. Nguyên nhân của những hạn chế, bất cập	67
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC QUẢN LÝ RỦI RO TRONG CHO VAY ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP CỦA CÁC NHTM THÁI NGUYÊN	74
3.1. Định hướng, mục tiêu và nhiệm vụ của hệ thống NH Thái Nguyên	74
3.1.1. Định hướng	74
3.1.2. Mục tiêu	75
3.1.3. Nhiệm vụ	76
3.2. Những giải pháp nâng cao năng lực QLRR trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các NHTM Thái Nguyên	78
3.2.1. Những giải pháp từ phía NHTM	78
3.2.2. Những giải pháp từ phía khách hàng	84
3.2.3. Những giải pháp từ phía NHNN	85
3.2.4. Những giải pháp từ phía Chính phủ	87
KẾT LUẬN	89
KIẾN NGHỊ	90
TÀI LIỆU THAM KHẢO	94
PHỤ LỤC	95
CHỮ KÝ CỦA CHỦ NGHIỆM ĐỀ TÀI VÀ XÁC NHẬN CỦA HIỆU TRƯỞNG	102

TÓM TẮT KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ CẤP BỘ

1. Thông tin chung

Tên đề tài: Quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các NHTM Thái Nguyên.

Mã số: B2008 – TN06 – 05.

Chủ nhiệm đề tài: Ths. VŨ THỊ HẬU ĐT: 0912.373.777 E-mail: vuthihau@tueba.edu.vn.

Cơ quan chủ trì đề tài: Đại học Thái Nguyên (TNU).

Cơ quan và cá nhân phối hợp thực hiện: Đại học KT và QTKD Thái Nguyên (TUEBA).

Thời gian thực hiện: 2 năm, từ 01/2008 – 12/2009.

2. Mục tiêu: Nghiên cứu và đề xuất một số giải pháp nâng cao năng lực quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các NHTM trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên (tập trung nghiên cứu hoạt động này ở BIDV Thái Nguyên).

3. Nội dung chính

Chương 1: Quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của Ngân hàng thương mại.

Chương 2: Thực trạng quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các Ngân hàng thương mại Thái Nguyên.

Chương 3: Giải pháp nâng cao năng lực quản lý rủi ro trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của các Ngân hàng thương mại Thái Nguyên.

4. Kết quả chính đạt được

4.1. Sản phẩm khoa học

Bài báo 1: Hoạt động tín dụng của các Ngân hàng thương mại góp phần kiềm chế lạm phát ở Việt Nam (Kỷ yếu Hội thảo Việt - Bỉ, chủ đề: Những vấn đề cấp thiết đối với tăng trưởng kinh tế bền vững ở Việt Nam - Kinh nghiệm quốc tế và giải pháp), NXB Thống kê, năm 2009.

Bài báo 2: Một số giải pháp mở rộng cho vay phát triển công nghiệp có hiệu quả của các NHTM Thái Nguyên (Tạp chí Khoa học và Công nghệ - Đại học Thái Nguyên).

4.2. Sản phẩm đào tạo

“*Quản lý rủi ro trong cho vay phát triển công nghiệp ở Ngân hàng Đầu tư và Phát triển tỉnh Thái Nguyên (BIDV Thái Nguyên) - Đề tài NCKH cấp trường, năm 2010, của sinh viên Nguyễn Thái Phương Mai (lớp K3AKTDNCN) do Ths. Vũ Thị Hậu hướng dẫn (đạt loại Khá).*”

“*Quản lý rủi ro tín dụng ở Ngân hàng đầu tư và Phát triển tỉnh Cao Bằng (BIDV Cao Bằng)*” – Khóa luận tốt nghiệp, năm 2010, của sinh viên Hà Thị Ngân (lớp K3AKTDNCN) do Ths. Vũ Thị Hậu hướng dẫn (8,0 điểm).

“*Quản lý rủi ro tín dụng ở Ngân hàng nhà Đồng bằng sông Cửu Long chi nhánh Nghệ An (MHB Nghệ An)*” – Khóa luận tốt nghiệp, năm 2010, của sinh viên Nguyễn Thái Phương Mai (lớp K3AKTDNCN) do Ths. Vũ Thị Hậu hướng dẫn (9,0 điểm).

SUMMARY

1. General information

Project Title: “Risk Management of Investment Loans for Industrial Development of Commercial Banks in Thai Nguyen Province”.

Code number: B2008 – TN06 – 05.

Project Manager: VU THI HAU, MSc. Cell phone: 0912.373.777/or 0912.373.777.

E-mail: vuthihau@tueba.edu.vn.

Implementing Institution: Thai Nguyen University (TNU).

Coordinating Institution(s): Thai Nguyen University of Economics and Business Administration (TUEBA).

Duration: From 01/2008 to 12/2009.

2. Objectives

The project aims to analyze the current situation and to work out some solutions to increase the capacity of risk management of investment loans by commercial banks in the province of Thai Nguyen for industrial development with a focus on risk management of investment loans for industrial development of Bank for Investment and Development of Vietnam (BIDV).

3. Main contents

Chapter 1: Risk management of investment loans by commercial banks for industrial development.

Chapter 2: The practice of risk management of investment loans by commercial banks in Thai Nguyen Province for industrial development.

Chapter 3: Recommended solutions to increase the capacity of risk management of investment loans by commercial banks in Thai Nguyen Province for industrial development.

4. Results obtained

4.1. Scientific products

Article No.1: “Credit Operations of Commercial Banks towards the Inflation Curb in Vietnam” (Proceedings of International Conference on “Emerging Issues in the Sustainable Economic Growth of Vietnam: International Experiences and Solution”, National Statistics Publisher, page 83 - 93).

Article No.2: “Some Solutions to Expand Effective Loans for Industrial Development of Commercial Banks in Thai Nguyen Province” (Journal of Science and Technology, Thai Nguyen University Publishing House, Vol. No 60, page 102 – 108, ISSN 1859 – 2171).

4.2. Training results

Student research: “Solutions to Increase the Capacity of Risk Management of Loans for Industrial Development of Bank for Investment and Development of Vietnam (BIDV)” (Project carried out by a group of three students at TUEBA)...

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết nguyên văn	Viết tắt	Viết nguyên văn
NH	Ngân hàng	DNNN	Doanh nghiệp Nhà nước
NHTM	Ngân hàng thương mại	CTCP	Công ty cổ phần
NHTW	Ngân hàng trung ương	CBQL	Cán bộ quản lý
HĐTD	Hợp đồng tín dụng	DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
TKTG	Tài khoản tiền gửi	KTQD	Kinh tế quốc dân
TCTD	Tổ chức tín dụng	VLXD	Vật liệu xây dựng
SXCN	Sản xuất công nghiệp	DVTT	Dịch vụ thanh toán
BCTC	Báo cáo tài chính	NQH	Nợ quá hạn
SX, KD	Sản xuất, kinh doanh	TSHH	Tài sản hữu hình
CBTD	Cán bộ tín dụng	ĐTNN	Đầu tư nước ngoài
XDCB	Xây dựng cơ bản	TGTT	Tiền gửi thanh toán
TSCĐ	Tài sản cố định	TGTK	Tiền gửi tiết kiệm
QLRRTD	Quản lý rủi ro tín dụng	CSTT	Chính sách tiền tệ
HĐQT	Hội đồng quản trị	HTLS	Hỗ trợ lãi suất
NSNN	Ngân sách Nhà nước	TK	Tài khoản
DAĐT	Dự án đầu tư	VLĐ	Vốn lưu động
CN	Công nghiệp	DN	Doanh nghiệp
QLRR	Quản lý rủi ro	TCKT	Tổ chức kinh tế
TTKDTM	Thanh toán không dùng tiền mặt	BCKQKD	Báo cáo kết quả kinh doanh
DNVVN	Doanh nghiệp vừa và nhỏ	TGCKH	Tiền gửi có kỳ hạn
TSBĐ	Tài sản bảo đảm	BHTG	Bảo hiểm tiền gửi
GPMB	Giải phóng mặt bằng	CPSX	Chi phí sản xuất
KTTT	Kinh tế thị trường	TGHĐ	Tỷ giá hối đoái
KH	Khách hàng	KTXH	Kinh tế xã hội
TTCK	Thị trường chứng khoán	RRTD	Rủi ro tín dụng
RR	Rủi ro	QĐ	Quyết định
CTTNHH	Công ty trách nhiệm hữu hạn	DA	Dự án
GD	Giám đốc	XH	Xã hội
KT	Kinh tế	DV	Dịch vụ
GTCG	Giấy tờ có giá	CTHD	Công ty hợp danh
HTXHTDNB	Hệ thống xếp hạng tín dụng nội bộ	DNCV ĐTNN	Doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài
TGKKH	Tiền gửi không kỳ hạn	TTQT	Thanh toán quốc tế

DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ, ĐỒ THỊ VÀ PHỤ LỤC

STT	Tên bảng, biểu đồ, đồ thị, hộp và phụ lục	Trang
Sơ đồ 1.1	Mối quan hệ giữa người cho vay và người đi vay	14
Bảng 1.2	Quy trình tín dụng tổng quát	15
Sơ đồ 1.2	Quy trình quản lý rủi ro của NHTM	27
Hình ảnh 2.1	Hồ Núi Cốc - một thắng cảnh đẹp của tỉnh Thái Nguyên	38
Bảng 2.1	Vốn đầu tư phát triển trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên 1999-2000	39
Bảng 2.2	Vốn cho vay của hệ thống NH Thái Nguyên đối với ngành kinh tế địa phương	40
Đồ thị 2.1	Giá trị sản xuất công nghiệp tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2000 - 2009	41
Bảng 2.3	Hệ thống NH trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	43
Bảng 2.4	Nguồn vốn huy động từ nền kinh tế của một số NHTM Thái Nguyên	44
Bảng 2.5	Dự nợ cho vay nền kinh tế của một số NHTM Thái Nguyên	45
Bảng 2.6	Kết quả thực hiện Chỉ thị 20 trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	47
Biểu đồ 2.1	Tỷ lệ dự nợ theo ngành kinh tế của hệ thống NH Thái Nguyên (tính đến 31/12/2008)	48
Biểu đồ 2.2.	Tỷ lệ dự nợ theo ngành kinh tế của hệ thống NH Thái Nguyên (tính đến 31/12/2009)	48
Bảng 2.7	Tỷ lệ dự nợ cho vay theo thời hạn của một số NHTM Thái Nguyên	49
Bảng 2.8	Tỷ lệ dự nợ cho vay theo loại hình kinh tế của một số NHTM Thái Nguyên	50
Bảng 2.9	Tỷ lệ dự nợ cho vay của một số NHTM Thái Nguyên theo Quyết định số 493/2005/QĐ – NHNN của NHNN ngày 22/04/2005.	51
Bảng 2.10	Dự nợ ngành công nghiệp của một số NHTM Thái Nguyên	52
Bảng 2.11	Tỷ lệ dự nợ chi tiết theo lĩnh vực công nghiệp của một số NHTM Thái Nguyên	53
Bảng 2.12	Tỷ lệ nợ xấu trong cho vay đầu tư phát triển ngành công nghiệp của một số NHTM Thái Nguyên	53
Bảng 2.13	Tỷ lệ nợ quá hạn của một số NHTM Thái Nguyên	54
Bảng 2.14	Tỷ lệ nợ xấu của một số NHTM Thái Nguyên	55
Bảng 2.15	Tỷ lệ nợ xấu theo lĩnh vực trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của một số NHTM Thái Nguyên	56
Bảng 2.16	Chất lượng hoạt động tín dụng của BIDV Thái Nguyên	59

Bảng 2.17	Xếp hạng khách hàng của hệ thống BIDV	62
Bảng 2.18	Tình hình trích lập và sử dụng dự phòng RRTD ở BIDV Thái Nguyên	64
Hộp 2.1	Ngành dệt may Việt Nam	68
Hộp 2.2	Giá phôi thép thế giới	68
Hộp 2.3	Giá dầu thô thế giới	69
Hộp 2.4	BIDV ký thỏa thuận hợp tác toàn diện kết nối hoạt động giữa các NH hàng đầu Đông Dương	73
Bảng 3.1	Phương pháp phân loại nợ	86
Phụ lục 1	Một số sản phẩm công nghiệp chủ yếu của ngành công nghiệp tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2000 - 2005	95
Phụ lục 2	Tình hình thực hiện một số DADT trong điểm trong lĩnh vực công nghiệp của tỉnh Thái Nguyên	96
Phụ lục 3	Danh sách một số doanh nghiệp công nghiệp chủ yếu trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	97
Phụ lục 4	Công ty cổ phần Gang thép Thái Nguyên (TISCO)	98
Phụ lục 5	Rủi ro chính sách trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của NHTM	99
Phụ lục 6	Rủi ro đạo đức trong cho vay đầu tư phát triển công nghiệp của NHTM	100
Phụ lục 7	<i>(Trích)</i> Quy định về phân loại nợ, trích lập và sử dụng dự phòng để xử lý RRTD trong hoạt động NH của TCTD	101